

პემორაგიული სეპტიცემიის დროს ავადმყოფ თევზებს აღენიშნებათ სხეულის საფარის გამუქება, თვალების შეშუპება, ანემია, მუცლის შეზღუდვა, თირკმლისა და ნერვული სისტემის დაზიანება. მკვდარი თევზი უნდა დაინვას ან დაიმარხოს. აღნიშნული დაავადების ეფექტური მკურნალობის მეთოდი უკერ კიდევ შემუშავებული არ არის. პროფილაქტიკასათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს თევზის გამოზრდას და კვების ოპტიმალური პირობების დაცვას. მეურნეობაში, სადაც ფიქსირდება ეს დაავადებები, საჭიროა მკაცრი კარანტინის დაცვა, რადგან ვირუსის გადაცემა შეიძლება მოხდეს განვითარებადი ქვირითითაც კი.

კალმახის ინფექციური ანემია: თევზებს უავადდებათ ღვიძლი და თირკმელი, რის გამოც სისხლი ხდება წყალწყალა, ღვიძლი გადიდებულია, აქვს თეთრლაქებიანი ღია მოყვითალო შეფერილობა, მუცელი მოშუპველი და ჩამოკიდებულია, წარმოიქმნება წყალმანიკი.

არსებობს ანემიის 2 ფორმა: გადამდეები და არაგადამდეები. პროფილაქტიკასათვის მკვდარი თევზები ამოჰყავთ ტბორიდან, დაბინძურებულ წყალს ცვლიან და ახდენენ მის დეზინფექციას ჩამქრალი კირით. მეურნეობაში ანესებენ მკაცრ კარანტინს.

ფურუნკულოზის დაავადების აღმძვრელია ბაქტერია. არსებობს ფურუნკულოზის 2 ფორმა ნაწლავისა და კუნთების. დაავადება იწყება ნაწლავის ანთებით რომელსაც ახლავს ჩირქის გამოყოფა და სისხლდენა. შემდეგ ჩნდება ჩირქოვანი გამონაყარი, რომელიც სკდება და გამოედო ნება ჩირქი, სისხლი და ბაქტერიები. გამსკდარი ჩირქგროვა გარდაიქმნება წყლულად. ავადმყოფობის აღმოჩენისთანავე მეურნეობაში ცხადდება კარანტინი და ტარდება პროფილაქტიკური და სამკურნალო ღონისძიებები. სამკურნალოდ საკვებს ემატება (100კგ თევზზე – 10გ) ფურაზოლიდონი ან (100კგ – 5გ) ტეტრამიცინი.

ღრმა მიკოზი – მოზარდული კალმახის ეს მასიური დაავადება გამოწვეულია სოკოთი. დაავადებული მოზარდი თევზი ხდება ნაკლებად აქტიური, ეშვება წყალსატევის ფსკერზე, კუჭი ევსება პაერთი და იზრდება მოცულობაში. თევზს უჩნდება წყალმანიკი, უსივლება თვალები და აღარ იღებს საკვებს.

დაავადების დაცვისა და პროფილაქტიკის მიზნით იყენებენ ფორმალინის 5%-ან აბაზანებს. აუზებსა და მოწყობილებებს ამუშავებენ სარჩილი ღამით.

მეფრინველეობა,
მეფუტკრეობა,
მეთევზეობა

საინფორმაციო გუკლავი

საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურები

- ქ. ბათუმი 599 54 66 31
- ქობულეთის მუნიციპალიტეტი 599 54 66 23
- ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი 599 54 66 59
- ქედის მუნიციპალიტეტი 599 54 67 30
- შუახევის მუნიციპალიტეტი 599 54 68 17
- ხულოს მუნიციპალიტეტი 599 54 68 95

საქართველო, ბათუმი, 6010,
ბაქოს ქუჩა № 46ა
ტელ.: +995 (422) 27 64 65
www.agrosc.ge

ქ. ბათუმი
2018 წელი

მეზრივისა და მეფრინველთა

ქათმის უნიკალური ადგილობრივი ჯიშები: ჩალისებრი, მეგრული, შავი, ნაცარა, ყელტიტველა და სხვა.

ფრინველის შენახვის ვადებია (თვე):

1. კვერცხმდებელი ქათამი - 12;
2. მეზორცული ქათამი - 8;
3. ინდაური - 120;
4. იხვი - 8;
5. ბატი - 2-3 წელი და მეტი.

იმისათვის რომ საინკუბაციო კვერცხში განაყოფიერება იყოს მაღალი საჭიროა მამალს და დედალს შორის თანაფარდობა დაიცვათ: ქათმებში - 1:8, იხვებში - 1:5, ბატებში - 1:4 ხოლო ინდაურებში - 1:10. სხვადასხვა ფრინველის გამოჩეკვის ხანგრძლივობა ფრინველის სახეობის მიხედვით:

ქათამი - 19-24 დღე, ინდაური - 26-29 დღე, ბატი - 28-33 დღე, იხვი - 28-32 დღე და ციციარი - 26-29 დღე.

თვითნაკეთი ინკუბატორები უნდა აკმაყოფილებდეს მოთხოვნებს:

1. კვერცხიდან 1-2 სმ-ის მანძილზე ტემპერატურა უნდა იყოს +37,3...+38 °C;
2. კვერცხის ჩანცობისას პერეტი ტენიანობა უნდა იყოს 40-60%. გამოჩეკვის დანების და დამთავრების პერიოდში - 80%.

ფრინველის დაავადებები:

ქათმის ქირი - ვირუსული ძლიერ კონტაგიოზური, მწვავე, სეპტიცემიური, ეპიზოოტიური გავრცელების დაავადებაა. ავადდებიან ქათმის ჯგუფის ფრინველები (ქათამი, ინდაური, ციციარი, ხონობი და სხვა.)

კლინიკური ნიშნები: ინკუბაციური პერიოდი 2-7 დღე, იშვიათად 9-12 დღე გრძელდება. ფრინველს აღენიშნება სხეულის მაღალი ტემპერატურა 43-44 °C, სისუსტე, უმადობა, ორენტაციის დაკარგვა, ბიბილოსა და საყურების ციანოზი, ჩრჩხვის გაგანიერება, პირიდან სუნაინ გამონადენი, თხიერი სკინტილი ლორწოს სისხლითა და ნალვლის მიზარცით. ფრინველი სუნთქვას გაუძლეული ნიკარბით გამოსცემს მრავალგვარ ხმას, რაც გამოწვეულია სასუნთქ სისტემაში დაგროვილი ექსუდატით. ვლინდება პარეზი და დამბლა, რა დროსაც ადგილი აქვს კისრის მოგრესვას, კუდის, ფრთების ჩამოყრას, ფეხების დაზიანებას, ატაქსიას. დიგნოზი ისმე-

ბა ეპიზოოტიური მონაცემების, კლინიკური ნიშნების, პათოლოგიური ანატომიური ცვლილებების და ლაბორატორული გამოკვლევის საფუძველზე.

მკურნალობა:

ავადმყოფი ფრინველის მკურნალობა მიზანშეწონილი არ არის ინფექციის გაფანტვის საშიშროების გამო. ავადმყოფ ფრინველს სპობენ.

პროფილაქტიკური ღონისძიებები: გა-მოიყენება ცოცხალი დასუსტებული და ინაქტივირებული ვაქცინები. იმუნიტეტს ინარჩუნებს 6 თვე.

მეფრინველთა

დედა ფუტკრის სიცოცხლის ხანგრძლივობა 4-5 წელია, მაგრამ მისი შენახვა 2 წელზე მეტი ხნით ნაკლებ მომგებიანია.

შუშა ფუტკარი გაზაფხულზე გამოჩეკილი ცოცხლობს 1,5-2 თვეს, ხოლო შემოდგომაზე გამოჩეკილი 7-8 თვეს.

მამალი ფუტკარი 3-4 თვეს ცოცხლობენ. ისინი იჩეკებიან გაზაფხულზე და ლალიანობის დამთავრების შემდეგ დედა ფუტკარი მათ გარეთ ერეკება და შიმშილით იხოცებიან.

მთავარი ლალიანობა ეწოდება იმ პერიოდს როდესაც მცენარეულობა მასობრივად ყვავილობს. ამ დროს ფუტკარი იმდენ თავფლს აგროვებს რომ ოჯახსაც ყოფნის წლის განმავლობაში და ზედმეტი პროდუქციაც რჩება.

მთავარი ლალიანობის დამთავრების შემდეგ საფრენი უნდა შევამციროთ, გამოვავლინოთ ქურდი ფუტკარი და მოვამოროთ სკას, და ამის შემდეგ შევამზადოთ საზამთროდ. მთავარი ყურადღება უნდა მივაქციოთ ახალგაზრდა ფუტკრით ოჯახების გამდიდრებას.

ზამთარში სასურველია ფუტკრის ოჯახისათვის დაეიცვათ +2...+6 °C ტემპერატურა.

ფუტკრის დაავადებები:

ფუტკარი სოფლის მეურნეობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგია. მის განვითარებაზე ლაპარაკი ზედმეტია თუ ვიცნობთ ფუტკრის დაავადებებს დამასთან ბრძოლის ღონისძიებებს.

ფუტკრის დაავადებები კლასიფიკაციის მიხედვით იყოფა ინფექციურ და ინვაზიურ დაავადებებად. ინფექციურ დაავადებებს მიეკუთვნება ფუტკრის ამერიკული და ევროპული სიდამპლე, ასკოფეროზი. ინვაზიურ დაავადებებს ნოსემატოზი, ვარვატოზი და

სხვა. ბუნებრივია ამ დაავადებთა დიაგნოსტიკას, მკურნალობას და პროფილაქტიკას დიდი მნიშვნელობა აქვს მაღალი პროდუქტიულობის მისაღებად.

ამერიკული და ევროპული სიდამპლე - ფუტკრის ერთ-ერთი საშიში დაავადებაა, რითაც ავადდება გადაუბეტდავი ანუ ლია ბარტყი. დაავადების წარმოშობას ხელს უწყობს ბუდის გაცივება, საკვების ნაკლოვანება და ოჯახის საერთო სისუსტე. ევროპული სიდამპლის გამომწვევი ბაქტერიაა პლუტონი, ხოლო ამერიკული სიდამპლის გამომწვევია ბაცილუს ლაფრე.

მკურნალობა:

ევროპული სიდამპლის დროს გამოიყენება ბიომიცინი, ტეტრამიცინი, სტრეპტომიცინი, კალიმიცინი, ნეომიცინი და სხვა. ასევე საჭიროა კომპლექსური მკურნალობა ვეტერინარი ექიმის მითითებით. ვარვატოზი - საშიში დაავადებაა, ინვესს ფუტკრისა და მის ბარტყის გარგანი ტკიპით დაზიანებას. ტკიპა ეწევა ფუტკარზე პარაზიტულ ცხოვრებას, იკვებება ფუტკრის ლიმფური სისხლით, ამცირებს სიცოცხლის ხანგრძლივობას და მის პროდუქტიულობას.

მკურნალობა მკურნალობისთვის გამოიყენება: ბიპინი, ვაროკუმი, ასკინალი და სხვა. გამოყენების წესები მითითებულია პრეპარატის ინსტრუქციებში.

ინვაზიური და ინვაზიური

დაავადებები თევზაზში

საქართველოში მტკნარი წყლის თევზებში რეგისტრირებულია 100-ზე მეტი პარაზიტი. მათ შორის პარაზიტული უმარტივესები - 63 სახეობა, პელმინი - 33 და პარაზიტი კიბოსნაირები - 4. უშუაოდ კლემასზე აღმოჩენილია 90-ზე მეტი სახეობის სხვადასხვა პარაზიტი, რომელთა 1/3 პათაზიტობს მოზარდეულზე და ინვესს ინფექციურ და ინვაზიურ დაავადებებს. ინვაზიური დაავადებების პროფილაქტიკა ზოგადია და დამოკიდებულია სხვადასხვა ფაქტორებზე, მოვლა - შენახვის პირობებზე.

ინფექციური დაავადებები, რომლებიც გამოწვეულია ვირუსებით, სოკოებით და წყალმცენარეებით, საშიშია თევზების ხელოვნური აღზარების დროს.

თევზებში გავრცელებული ინფექციური დაავადებებია: ვირუსული შემოინაგოული სეპტიცემია, ინფექციური ანემია, ფურუნკულოზი, სპორონტილოზი, ღრმა მიკოზი და სხვა.